

Latin-Amerika

67.

Hol vannak a leggazdagabb arany- és ezüstlelőhelyek Dél-Amerikában? Melyik a legiparosodottabb dél-amerikai ország?

A latin-amerikai országok

Közép-Amerikában – Mexikó kivételével – viszonylag kis területű országokat találunk. Dél-Amerika országai jóval nagyobbak. A térség gazdasági jelentősége összességében elmarad Amerika északi felétől. Az országok gazdasági fejlettségük (1. ábra), világgazdasági szerepük alapján az úgynevezett **perifériatérség** országaihoz tartoznak. Ez alól **Brazília** jelent kivételt. A gazdaság mérete és világkereskedelmi szerepe miatt az országot a **feltörekvő nagygazdaságok** közé soroljuk.

Sokszínű népesség

Dél-Amerika viszonylag ritkán lakott, a **népsűrűség** a tengerpartokon a legnagyobb. A belső területek (pl. Amazónia) és a magashegységek gyéren benépesültek, bár az Andokban nagyobb tengerszint feletti magasságban húzódik az állandó települések határa, mint Európában.

Latin-Amerika népessége nagyon vegyes összetételű. A különböző népcsoportok együttélésének eredményeként magas a **kevert népcsoportok** aránya. Az észak-amerikaihoz képest jóval nagyobb részt képviselnek az itteni országok lakosságában az indiánok (2. ábra).

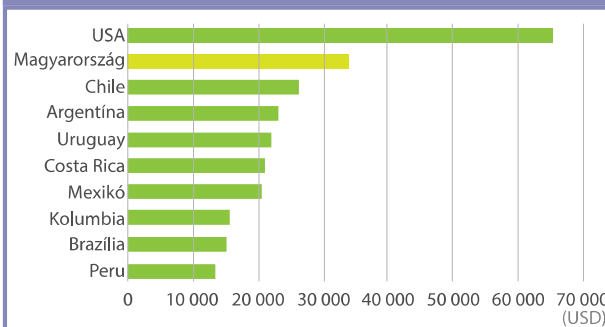
Az **átlagéletkor** viszonylag alacsony, a 15 évnél fiatalabbak aránya magas (kb. 20-25%), ami a jelentős természetes szaporodásnak köszönhető.

A **városlakók** száma Latin-Amerikában gyors ütemben növekszik. A nagyvárosokba költözők azonban gyakran csak a nyomornegyedekben, a **favelákban** tudnak letelepedni.

Gazdag ásványkincsvagyon

Az Andok meggyűrt, vulkanizmus által érintett kőzetrétegeiben többek között **színes-** (pl. réz, ón) és **nemesfémek** (arany, ezüst) ércei rakódtak le. Brazília nagy mennyiségű **bauxittal** és **vasérc**tel rendelkezik. **Kőolaj-** és **földgázkészletei** elsősorban Braziliának, Mexikónak és Venezuelának vannak.

1. ábra: Néhány amerikai ország és hazánk gazdasági fejlettsége (GDP/fő, 2020)

1. Hasonlítsd össze a latin-amerikai országok GDP/fő-értékeit az USA és hazánk adataival!
2. Melyik korábban tanult kontinens országait sorolhatjuk a perifériatérségek közé?

2. ábra: Az indián népesség aránya Latin-Amerika országaiban (2020, GDP/fő)

3. Melyik latin-amerikai országban a legmagasabb az indián lakosság aránya?

Az Andokban sok település 2000–3000 m fölött terül el. Itt van a világ legmagasabban fekvő fővárosa, a mintegy 3650 méteren épült La Paz (Bolívia adminisztratív székhelye).

A felszínre hozott ásványkincsek jellemzően feldolgozatlanul kerülnek a világpiacra, elsődleges felvásárlójuk az USA.

4. Milyen összefüggés van Brazília földtani felépítése és ásványkincsei között?

Mezőgazdaság

Dél-Amerikában a **nagybirtokok** jellemző, melyeket gyakran bérlők művelnek. A forró övezet ültetvényein **monokultúras** művelésben főként kakaót, kávé, cukornádat, szóját, dohányt, kaucsukot és banánt termesztenek. A Paraná-alföld pampáin a **szarvasmarha-tenyésztés** az elsődleges. Az Andok jellegzetes tenyészállata a **láma**. A forró övezet **magashegységeit** akár 4000 méteres magasságig is művelik (3. ábra).

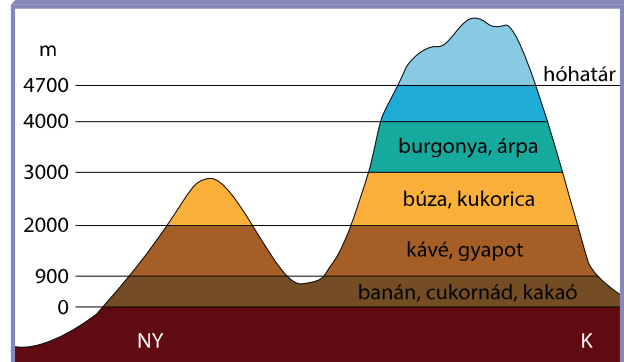
Amazónia **esőerdeiben** óriási léptékű, átgondolatlan **erdőirtás** folyik, ami ellentétes a fenntartható gazdálkodás alapelveivel. A fákat ipari alapanyagként adják el, az erdőségek helyén ültetvényeket hoznak létre. A gyenge minőségű talajt azonban nem lehet sokáig művelni, a lepusztulása után pedig az erdő eredeti formában való vissza településére nincs sok esély. Az esőerdők fontos életteret jelentenek növény- és állatfajok sokaságának, rengeteg szén-dioxidot képesek elnyelni és befolyásolják Földünk egész éghajlatát.

Fejlődő gazdaságok

Latin-Amerika legiparosodottabb országa **Brazília**. Húzóágazatai az autógyártás, az elektronika és a hagyományos könnyűipari ágazatok (pl. textilipar). A hazai ásványkincseket feldolgozó kohászat fő központja Belo Horizonte. A brazil ipar súlypontja **Rio de Janeiro** (4. ábra) és **São Paulo** térségében található. Fővárosa, **Brazíliaváros** a Brazil-felföld közepén fekszik. **Argentína fővárosa, Buenos Aires** az egyik legnépesebb város a kontinensrészén. **Mexikó** ipari fejlődésének első számú előmozdítója az USA. Amerikai cégek sora építette fel **összeszerelő üzemeket** az országhatár mexikói oldalán. Ezek az olcsó helyi munkaerőt használják ki.

A **turizmus** olyan latin-amerikai országok gazdasági fejlődését is elindíthatja, amelyeknek alig akad egyéb erőforrásuk, mint a lenyűgöző természeti

3. ábra: Termesztett növények az Andokban

5. *Készítsetek tervet az esőerdők irtásának megfékezésére! Vegyétek figyelembe az erdőirtás okait, résztvevőit és következményeit!*

4. ábra: Rio de Janeiro látképe

5. ábra: Costa Rica tengerpartja

környezetük. A térség kiemelt turisztikai célpontjai **Mexikó üdülőhelyei, a Karib (Antilla)-tenger szigetei, Brazília és Costa Rica** (5. ábra).

Rendszerezd az ismereteidet!

Készíts gondolattérképet a felsorolt fogalmakból! Ki is egészítheted a fogalmak listáját.

Brazília, Mexikó, Costa Rica, perifériatérség, feltörekvő nagy gazdaság, keverék népcsoportok, indián, favela, kőolaj, bauxit, színes- és nemesfémércek, ültetvény, nagybirtok, monokultúra, banán, kávé, cukornád, Amazónia, esőerdő, erdőirtás, Rio de Janeiro, São Paulo, turizmus, Karib-tenger